8 Nest gezien?

Als je een nest gezien hebt, probeer er dan een foto van te maken.
Deze foto mail je naar de brandweer : aziatische.hoornaar@zvbw.be. Geef ook voldoende info over de locatie en de geschatte hoogte van het nest.
Je kan ook bellen : 02 454 81 16

9 Vragen

Je kan altijd een vraag stellen via azh@imkerspajottenland.be , wij doen ons best om zo snel mogelijk te antwoorden,

Op onze website https://www.imkerspajottenland.be kan je via het menu item 'AZH' naar de pagina surfen waar we zoveel mogelijk informatie verzamelen.

Bij dringende gevallen kan je ons secretariaat bellen : 0499 59 59 01

Het is mogelijk dat deze handleiding tijdens de campagne wordt aangepast, we weten wel een en ander over de AZH maar lang niet alles. Daarom, check af en toe de AZH pagina (via de QR code op de vallen).

10 Feedback

Wij hebben graag feedback van het reilen en zeilen van onze AZH campagne. Het is belangrijk om enigszins de AZH populaties in kaart te kunnen brengen, Daarom, op onze website onder menu item AZH vind je een simpel formulier waarmee je kan aangeven hoeveel AZH je gevangen hebt en wat je locatie is.

11 Na het seizoen

Vanaf half mei zal de val werksters beginnen te vangen, in het begin zijn deze een stuk kleiner. Het vangen van werksters heeft ook nog nut maar het belangrijkste is het vangen van de koninginnen in het vroege voorjaar.

Eenmaal oktober kunnen de vallen opgeruimd worden, leegmaken, uitspoelen en op een droge plek wegzetten. Volgend jaar kunnen de vallen opnieuw gebruikt worden.

Vzw Imkers van het Pajottenland

Gebruiksaanwijzing voor : Selectieve AZH val voor campagne Pajottenland 2024

Versie	Datum	Auteur
1.0	06/02/2024	Geert Catteeuw
1.1	08/02/2024	Geert Catteeuw
1.11	16/02/2024	Geert Catteeuw
1.12	22/02/2024	Geert Catteeuw

Bronvermelding :

- VBI : Vlaams Bijen Instituut
- Verschillende documenten van Imkers van het Pajottenland
- Verschillende bronnen op internet

De informatie in dit document wordt enkel gegeven ten titel van inlichting. Ieder is verantwoordelijk voor zijn eigen veiligheid en die van zijn omgeving. Deze informatie kan geen aanleiding geven tot enigerlei eis.

www.imkerspajottenland.be
secretariaat@imkerspajottenland.be

1 De Aziatische hoornaar

De Aziatische hoornaar is aan een grote opmars bezig. Werden er bij ons in 2022 een honderdtal nesten verdelgd, dan was dat in 2023 in de provincie Oost-Vlaanderen al meer dan 1500 nesten, in West-Brabant meer dan 800.

Hoe herken je de Aziatische hoornaar?

- Tussen de 2 en 3 cm lang,
- Zwart borststuk,
- Zwarte antennes,
- Gele uiteinden aan de poten,
- Achterlijf met 2 smalle en 1 brede oranje band.

De Aziatische hoornaar vormt een groot gevaar voor onze inheemse insecten. Ze verorberen tot 15 kilogram aan insecten per jaar per nest. Zo kunnen ze hele bijenvolken uitroeien en dit heeft een grote invloed op de bestuiving van fruitbomen, groenten of landbouwgewassen.

5 Lokstof

De lokstof heeft een aantal noodzakelijke eigenschappen :

- Hoornaars aanlokken
- Goedkoop
- Niet aantrekkelijk voor bijen

Lokstof kan in de handel (tuincenter) gekocht worden maar is vrij duur, vb. Trappit van Edialux.

Je kan de lokstof ook zelf maken met spullen uit de supermarkt.

- Bier (Cara pils, Buval, Perlenbacher etc…) of goedkope witte wijn
- Goedkope ‘agrum’ limonade (boni), geen ‘zero’.
- Een beetje suiker.
- Een beetje grenadine of de goedkoopste aardbeienconfituur.
- Eigenaardig genoeg : een beetje azijn

Het bier of de wijn dient om de bijen weg te houden, ze houden niet van alcohol. Wespen daarentegen, en dus ook hoornaars, malen er niet om.

De hoornaarkoninginnen zoeken zoetigheid, dus suiker moet erin.

Grenadine, agrumlimonade of confituur geeft een sterke geur af en lokt de hoornaars.

6 Waar opstellen

Vallen worden opgesteld in de tuin, niet vlak bij huis maar ook niet te ver. AZH blijven doorgaans dicht bij de mens, omdat ze daar de meeste kans maken in het voorjaar zoetigheid te vinden. De vallen staan of hangen best op ooghoogte, dat maakt controle ook eenvoudiger.

7 Opvolging

Elke dag dagen checken of er hoornaars gevangen worden, zoja, in diepvries plaatsen gedurende een uurtje, hoornaars uit de val halen en val terug opstellen. Het wordt aanbevolen om 1 of 2 dode hoornaars in de val te laten. Lokstof bijvullen indien nodig, na enkele weken gebruik de val leegmaken en omspoelen en vervolgens opnieuw vullen en opstellen. Niettegenstaande de selectiviteit is er altijd wel een kleine bijvangst van kleine vliegjes, dit moet dus om de paar weken schoongemaakt worden.

Belangrijk: correcte oriëntatie van de openingen tov het ‘dak’

Correct georiënteerde opening

Gebruiksklare val met ballast en correct lokstofniveau

2 Levenscyclus

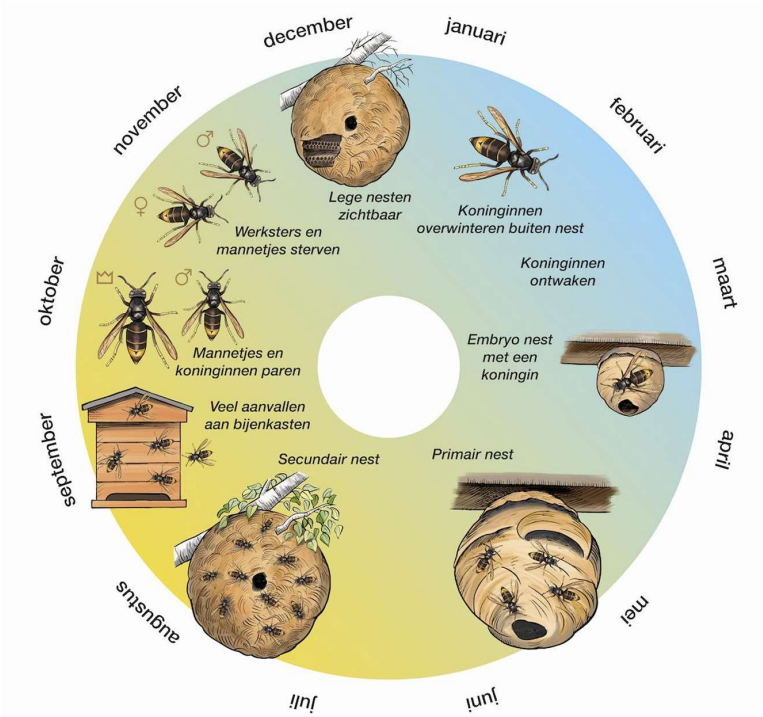

De levenscyclus van de hoornaar lijkt sterk op die van andere wespensoorten, met dat verschil dat AZH start met een embryo nest dat uitgebouwd wordt tot een primair nest om dan in de zomer een nieuw, groot nest te bouwen, meestal in een hoge boom. In de herfst worden nieuwe koninginnen aangemaakt die dan het nest verlaten om te overwinteren. Een groot nest kan enkele honderden koninginnen voortbrengen die elk potentieel het volgende jaar een nieuw nest kunnen starten.

Na de winter gaan de koninginnen op zoek naar eten. Volwassen hoornaars eten zoetigheid, de larven in het nest eten insecten die de volwassenen aanbrengen. De larven produceren de zoetstof die de volwassenen eten

3 Bestrijding

3.1 Verdelgen van nesten.

Indien een nest wordt ontdekt (primair of secundair) dient de brandweer verwittigd te worden die dan het nest zal verdelgen. Primaire nesten kan je vinden in tuinhuizen, onder een afdak, in struiken of hagen.

Secundaire (zomer)nesten in hoge bomen zijn moeilijk op te sporen omdat de bladeren van de boom het nest onzichtbaar maken. De hoogte waar het nest zich bevindt kan oplopen tot meer dan 30m wat de verdelging extra moeilijk en duur maakt.

3.2 Afvangen van overwinterde koninginnen

De koninginnen die uit winterslaap komen gaan op zoek naar eten, zoetigheid. Door gebruik te maken van een val gevuld met zoetigheid zijn ze vrij makkelijk te vangen. Vervolgens worden ze een uurtje, met val en al, in de diepvries geplaatst om ze te doden,

Dit lijkt eenvoudig maar er stelt zich een ander probleem : dat van de 'bijvangst'. Andere insecten zoals wespen, Europese hoornaars en vliegen zullen ook in de val belanden en verdrinken in de lokvloeistof. Dat is niet de bedoeling, daarom moeten de vallen 'selectief' zijn.

Om de vallen selectief te maken moeten er drie dingen voorzien zijn :

- De ingang van de val moet net groot genoeg zijn om AZH door te laten maar EH, die groter is, kan er niet door. De aanbevolen diameter is 8.5mm.
- In de val moeten openingen voorzien zijn om kleinere insecten er terug uit te laten.
- De lokvloeistof mag niet te makkelijk bereikbaar zijn om te vermijden dat kleine insecten erin verdrinken. De val wordt voor 1/3 gevuld met kiezels, Argexkorrels of dergelijke en de lokstof wordt daar op gegoten, waarbij het niveau van de lokstof onder de 'ballast' moet blijven.

Het is deze methode die we zullen gebruiken om vanaf eind februari zoveel mogelijk koninginnen te elimineren. Elke gevangen koningin kan geen primair nest meer starten.

4 Beschrijving van de selectieve val

De selectieve val is gebaseerd op de 'VespaCatch' val die in de handel verkrijgbaar is. Origineel is deze val niet selectief, daar zijn een aantal wijzigingen voor nodig :

- De openingen die origineel 14mm zijn worden kleiner gemaakt met een plastic ringetje dat in de opening vastklikt.
- Er worden gaten van 6.5mm aangebracht om wespen(koninginnen) en vliegen terug buiten te laten. Dit zal niet onmiddellijk gebeuren, het moet eerst getest worden
- Er wordt ballast gebruik om de lokstof niet rechtstreeks toegankelijk te maken. De vallen die wij verdelen worden door ons aangepast op de drie punten hierboven beschreven. De ballast is zelf te voorzien.

De originele Vespa Catch val is zeer efficiënt maar zoals gezegd niet selectief. D

De val is voorzien van een haakje om het geheel op te hangen in boom of struik.

De val draagt een etiket met een QR-code, deze code leidt naar onze AZH pagina waar ook de laatste versie van deze handleiding beschikbaar is.

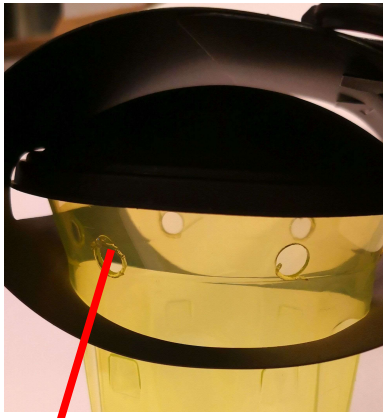

Extra gaten voor wespen en vliegen

Tunnel voor regenbescherming